

Briuselis, 2020 02 26
COM(2020) 70 final

2020/0030 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo nustatyta, kad valstybės narės savo ekonominę politiką ir užimtumo skatinimą vertina kaip bendro intereso reikalą ir savo veiksmus koordinuoja Taryboje. 148 straipsnyje taip pat nustatyta, kad Taryba priima užimtumo gaires, o 121 straipsnyje nurodyta, kad jos turi atitikti bendras ekonominės politikos gaires.

Bendrų ekonominės politikos gairių galiojimo laikotarpis nenustatomas, o užimtumo gairės turi būti rengiamos kasmet. Šios gairės pirmą kartą bendrai (kaip integruotas dokumentų rinkinys) priimtos 2010 m. pagal strategiją „Europa 2020“. Iki 2014 m. integruotos gairės nesikeitė. 2015 m. priimtos peržiūrėtos integruotos gairės. Siekiant paskatinti nacionalinio lygmens reformas ir nustatyti atnaujinto konvergencijos proceso visoje Europoje kryptį, 2018 m. užimtumo gairės buvo suderintos su 2017 m. lapkričio mėn. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos paskelbto Europos socialinių teisių ramsčio principais ir nebuvo keičiamos iki 2019 m. Šiomis gairėmis ne tik nustatoma valstybių narių politikos koordinavimo taikymo sritis ir kryptis, bet ir suteikiamas pagrindas konkrečioms šalims skirtoms atitinkamų sričių rekomendacijoms. Užimtumo gairės drauge su bendromis ekonominės politikos gairėmis buvo pristatytos Tarybos sprendime dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių (Integruotų gairių II dalis).

Valstybių narių užimtumo politikos gairės buvo iš dalies pakeistos siekiant į tekstą įtraukti keturis Metinės tvaraus augimo strategijos aspektus, visų pirma aplinkos tvarumo aspektą, atspindintį tvirtesnę socialinę Europą teisingai pertvarkai užtikrinti ir apimančią JT darnaus vystymosi tikslus (DVT).

Peržiūrėtos šios užimtumo gairės:

5 gairė. Darbo jėgos paklausos didinimas

6 gairė. Darbo jėgos pasiūlos didinimas ir galimybių įsidarbinti, įgūdžių bei kompetencijos gerinimas

7 gairė. Darbo rinkų veikimo ir socialinio dialogo veiksmingumo gerinimas

8 gairė. Lygių galimybių visiems skatinimas, socialinės įtraukties didinimas ir kova su skurdu

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 148 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę¹,

atsižvelgdama į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę²,

atsižvelgdama į Regionų komiteto nuomonę³,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę⁴,

kadangi:

- (1) valstybės narės ir Sąjunga turi siekti parengti suderintą užimtumo strategiją, skirtą visų pirma kvalifikuotai, tinkamai parengtai, gebančiai prisitaikyti darbo jėgai bei į ekonomikos pokyčius reaguojančioms darbo rinkoms remti, kad būtų pasiekti Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje nustatyti visiško užimtumo ir socialinės pažangos, subalansuoto ekonomikos augimo ir aukšto lygio aplinkos kokybės apsaugos ir gerinimo tikslai. Valstybės narės užimtumo skatinimą turi laikyti bendro intereso reikalu ir savo veiksmus šiuo atžvilgiu derinti Taryboje, atsižvelgdamos į nacionalinę praktiką, susijusią su vadovybės ir darbuotojų pareigomis;
- (2) Sąjunga turi kovoti su socialine atskirtimi ir diskriminacija bei skatinti socialinį teisingumą ir apsaugą, moterų ir vyrų lygybę, kartų solidarumą ir vaiko teisių apsaugą. Nustatydama ir įgyvendindama savo politiką ir veiksmus, Sąjunga turi atsižvelgti į reikalavimus, susijusius su didelio užimtumo siekiu, tinkamos socialinės apsaugos užtikrinimu, kova su skurdu bei socialine atskirtimi ir su kokybišku švietimu bei mokymu, kaip nustatyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9 straipsnyje;
- (3) vadovaudamasi Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV), Sąjunga parengė ir įgyvendino ekonominės ir užimtumo politikos derinimo priemones. Šios valstybių narių užimtumo politikos gairės kartu su Tarybos rekomendacijoje (ES) 2015/1184⁵ nustatytomis bendromis valstybių narių ir Sąjungos ekonominės politikos gairėmis sudaro integruotas gaires. Šiomis gairėmis, atspindinčiomis valstybių narių tarpusavio priklausomybę, turi būti vadovaujama įgyvendinant politiką valstybėse narėse ir Sąjungoje. Tokiu būdu suderinta Europos ir nacionalinė politika bei reformos turi

¹ OL C, , p. .

² OL C, , p. .

³ OL C, , p. .

⁴ OL C, , p. .

⁵ 2015 m. liepos 14 d. Tarybos rekomendacija (ES) 2015/1184 dėl valstybių narių ir Europos Sąjungos ekonominės politikos bendrų gairių (OL L 192, 2015 7 18, p. 27).

sudaryti tinkamą bendrą tvarų ekonominės ir užimtumo politikos priemonių derinį, kuriuo turėtų būti užtikrintas teigiamas šalutinis poveikis;

- (4) užimtumo politikos gairės atitinka Stabilumo ir augimo paklą, galiojančius Sąjungos teisės aktus ir įvairias Sąjungos iniciatyvas, įskaitant 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo⁶, 2016 m. vasario 15 d. Tarybos rekomendaciją dėl ilgalaikių bedarbių integracijos į darbo rinką⁷, 2016 m. gruodžio 19 d. Tarybos rekomendaciją dėl įgūdžių tobulinimo krypčių⁸, 2018 m. kovo 15 d. Tarybos rekomendaciją dėl kokybiškos ir veiksmingos pameistrystės europinės sistemos⁹, 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų¹⁰, 2019 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl kokybiškų ikimokyklinio ugdymo ir priežiūros sistemų¹¹ ir 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos rekomendaciją dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių¹²;
- (5) Europos semestras skirtingas priemonės sujungia į visa apimančią integruotos daugiašalės ekonominės ir užimtumo politikos koordinavimo ir priežiūros sistemą. Siekiant aplinkos tvarumo, našumo, teisingumo ir stabilumo, į Europos semestrą įtraukti Europos socialinių teisių ramsčio principai, įskaitant tvirtą bendradarbiavimą su socialiniais partneriais, pilietine visuomene ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Tai padeda siekti darnaus vystymosi tikslų¹³. Sąjungos ir valstybių narių užimtumo ir ekonominė politika turėtų būti derinama su Europos perėjimu prie neutralaus poveikio klimatui, aplinkos atžvilgiu tvarios ir skaitmeninės ekonomikos, tuo pačiu metu didinant konkurencingumą, remiant inovacijas, skatinant socialinį teisingumą ir lygias galimybes, taip pat kovojant su nelygybe ir regioniniais skirtumais;
- (6) Klimato kaita ir su aplinka susiję iššūkiai, globalizacija, skaitmeninė transformacija ir demografiniai pokyčiai pakeis Europos ekonomiką ir visuomenę. Sąjunga ir jos valstybės narės turėtų bendradarbiauti, kad veiksmingai reaguotų į šiuos struktūrinius veiksnius ir prireikus pritaikytų esamas sistemas, pripažindamos didelę valstybių narių ekonomikos ir darbo rinkų bei susijusios politikos tarpusavio priklausomybę. Tam reikia imtis suderintų, plataus užmojo ir veiksmingų politikos veiksmų tiek Sąjungos, tiek nacionaliniu lygmenimis, vadovaujantis SESV ir Sąjungos nuostatomis dėl ekonomikos valdymo. Politikos veiksmai turėtų apimti postūmį tvarioms investicijoms, atnaujintą išipareigojimą nuosekliai vykdyti struktūrines reformas, kuriomis didinamas našumas, skatinamas ekonomikos augimas, socialinė ir teritorinė sanglauda, didinama konvergencija, atsparumas ir fiskalinė atsakomybė. Turėtų būti derinamos pasiūlos ir paklausos valdymo priemonės, kartu atsižvelgiant į jų poveikį aplinkai, užimtumui ir visuomenei;
- (7) Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija pasirašė Tarpinstitucinę deklaraciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio¹⁴. Šiame dokumente nustatyta dvidešimt principų ir teisių, kuriais siekiama remti gerai veikiančias ir sąžiningas darbo rinkas bei socialinės gerovės sistemas ir kurie skirstomi į tris kategorijas: lygių galimybių ir galimybes

⁶ OL C 120, 2013 4 26, p. 1.

⁷ OL C 67, 2016 2 20, p. 1.

⁸ OL C 484, 2016 12 24, p. 1.

⁹ OL C 153, 2018 5 2, p. 1.

¹⁰ OL C 189, 2018 6 4, p. 1–13.

¹¹ OL C 189, 2019 6 5, p. 4–14.

¹² OL C 387, 2019 11 15, p. 1–8.

¹³ JT rezoliucija A/RES/70/1

¹⁴ OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

įsidarbinti, sąžiningų darbo sąlygų, socialinės apsaugos ir įtraukties. Principai ir teisės suteikia mūsų strategijai kryptį ir užtikrina, kad perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ir aplinkos tvarumo, skaitmeninė transformacija ir demografiniai pokyčiai būtų socialiai sąžiningi ir teisingi. Ramstis yra orientacinė sistema, padedanti stebėti valstybių narių užimtumo ir socialinės srities rezultatus, skatinti nacionalinio, regioninio ir vietos lygmens reformas ir derinti šiandieninės modernios ekonomikos socialinį ir rinkos aspektus, be kita ko, skatinant socialinę ekonomiką.

- (8) Vykdamas darbo rinkos reformas, įskaitant nacionalinius darbo užmokesčio nustatymo mechanizmus, turėtų būti atsižvelgiama į nacionalinę socialinio dialogo praktiką ir suteikiama galimybė plačiai apsvarstyti socialinius ir ekonominius klausimus, įskaitant tvarumo, konkurencingumo, inovacijų, darbo vietų kūrimo, mokymosi visą gyvenimą ir mokymo politikos, darbo sąlygų, švietimo ir įgūdžių, visuomenės sveikatos ir įtraukties bei realiųjų pajamų gerinimą.
- (9) Valstybės narės ir Sąjunga turėtų užtikrinti, kad pokyčiai būtų sąžiningi ir socialiai teisingi, stiprinantys siekį kurti įtraukią ir atsparią visuomenę, kurioje žmonės būtų apsaugoti ir galėtų numatyti bei valdyti pokyčius ir kurioje jie galėtų būti aktyvūs bendruomenės ir ekonomikos dalyviai. Turėtų būti kovojama su visų formų diskriminacija. Turėtų būti užtikrinta prieiga ir galimybės visiems ir turėtų būti mažinamas skurdas bei socialinė atskirtis (be kita ko, vaikų), visų pirma užtikrinant veiksmingą darbo rinkų ir socialinės apsaugos sistemų veikimą ir šalinant švietimo, mokymo ir dalyvavimo darbo rinkoje kliūtis, be kita ko, investuojant į ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą. Atsižvelgiant į visuomenės senėjimą, itin svarbu laiku suteikti lygias teises į įperkamas sveikatos priežiūros paslaugas, įskaitant prevenciją ir sveikatingumo skatinimą. Turėtų būti toliau išnaudojamas neįgalųjų potencialas prisidėti prie ekonomikos augimo ir socialinio vystymosi. Sąjungos darbo vietose įsitvirtinant naujiems ekonomikos ir verslo modeliams, darbo santykiai taip pat kinta. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad dėl naujų darbo formų atsiradę darbo santykiai palaikytų ir stiprintų Europos socialinį modelį;
- (10) integruotos gairės turėtų būti konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų, kurias Taryba gali pateikti valstybėms narėms, pagrindas. Kad paskatintų užimtumą, socialines investicijas, socialinę įtrauktį, prieigą, darbuotojų kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, mokymąsi visą gyvenimą ir kokybišką švietimą ir mokymą visiems, įskaitant skaitmeninį raštingumą ir įgūdžius, valstybės narės turėtų visapusiškai pasinaudoti „Europos socialiniu fondu“ ir kitais Sąjungos fondais, įskaitant Teisingos pertvarkos fondą ir „InvestEU“. Nors integruotos gairės yra skirtos valstybėms narėms ir Sąjungai, jos turėtų būti įgyvendinamos palaikant partnerystę su visomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, glaudžiai įtraukiant parlamentus, socialinius partnerius ir pilietinės visuomenės atstovus;
- (11) Užimtumo komitetas ir Socialinės apsaugos komitetas, vadovaudamiesi atitinkamais Sutartyje nustatytais savo įgaliojimais, turėtų stebėti, kaip, atsižvelgiant į užimtumo politikos gaires, įgyvendinama atitinkama politika. Šie komitetai ir kiti Tarybos parengiamieji organai, susiję su ekonominės ir socialinės politikos koordinavimu, turėtų glaudžiai tarpusavyje bendradarbiauti. Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija turėtų tęsti dialogą politikos klausimais, visų pirma dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių;
- (12) buvo pasikonsultuota su Socialinės apsaugos komitetu,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Priimamos priede pateiktos valstybių narių užimtumo politikos gairės. Šios gairės yra integruotų gairių dalis.

2 straipsnis

Valstybės narės atsižvelgia į priede pateiktas gaires savo užimtumo politikoje ir reformų programose, apie kurias pranešama pagal SESV 148 straipsnio 3 dalį.

3 straipsnis

Šis sprendimas skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas*